

Ett år med mycket nytt

Bertil Olsson

Javier Acosta, har lagt alla sina sparpengar i en restaurang, och affärerna är långt ifrån lysande. Vissa dagar kommer inga gäster, och andra dagar är det fullsatt. Hans omkostnader uppgår till c:a 20.000 pesos i månaden, och när affärerna går trögt är det svårt att få det att gå ihop.

Ny flott restaurang i Centro Habana. Foto Eva Björklund

För ett år sedan arbetade Julio Hidalgo på ett statligt bageri och tjänade 400 pesos i månaden. Idag är han sin egen, han driver en pizzeria tillsammans med sin flickvän Giselle Noval, han har anställda och han betalar skatt. Han förklarar för Paul Haven på Associated Press att det ibland går med förlust, men ”vi har överlevt”.

Liknande erfarenheter har gjorts av många av de företagare som AP följde sedan januari 2011. Av ett dussin småföretagare, restaurangägare, DVD-försäljare, kaféägare, sömmerska, manikurist och taekwondoinstruktör, har tre lagt ner verksamheten eller tagit anställning hos någon annan. Men många säger att de är glada över förändringarna.

Förutom problemen med den nystartade firman, har Hidalgo haft familjeproblem. Efter att ha kämpat igenom en lång, varm sommar när ingen ville ha pizza, blev han tvungen att hålla stängt under två månader för att ta hand om sin farmor som lider av Alzheimer. I slutet av november kunde de öppna igen.

Drygt 357.000 personer har fått tillstånd att starta företag. På nästan varje gata i Havanna och i städer och byar över hela Kuba ser man skyltar och färgglada parasoller. I oktober hade skattebetalningar från nya företag tredubblats, enligt en rapport i tidningen Granma.

Anisia Cárdenas, sömmerska, är en av de drygt 100.000 kubaner som sedan 90-talet haft tillstånd för eget företag. Efter den senaste reformen beslöt hon att utvidga och hyrde ett rum hos grannen för 50 pesos om dagen. Men affärerna gick trögt och konkurrensen var hård. Under sommaren började hon få svårt att betala skatten på 200

pesos i månaden och har tagit anställning hos en annan sömmerska.

Maria Regla Saldivar har svart bälte i taekwondo. Hon fick tillstånd att ge privatlektioner åt ungdomar som hon undervisar på gården bakom den lägenhet som hon delar med sin tonårsdotter. Saldivar säger att hon har lyckats lägga undan 2000 pesos, c:a fyra månaders normal statlig lön. Hon visar upp ett par himmelsblå träningsbyxor som hon köpt. ”Sådana här har jag länge önskat mig, och nu ser jag äntligen ut som en riktig tränare.”

Rafael Romeu på ”Föreningen för studier av kubansk ekonomi” i Washington D.C., menar att Kuba inte är i samma situation som Kina och Vietnam, som båda var jordbruksekonomier med tiotals miljoner människor i extrem fattigdom. Kuba är ett mer urbant samhälle, där medborgarna har blivit vana vid sjukvård och skolor: ”På Kuba är utmaningen att vidmakthålla en medelklass, inte att skapa en.”

Havannas informella bostadsmarknad har nu blivit laglig. Nu behöver man inte dölja köp och sälj som ”lägenhetsbyte”. Mendez Rodriguez, informell fastighetsmäklare säger: ”Allt går lagligt till väga nu”, även om hans yrke inte är officiellt godkänt. Han och andra ”förmedlare” arbetar för ”gåvor” från kunderna, berättar han för reportern från AP. Han hoppas att yrket ska hamna på listan för tillåtna verksamheter under 2012 och säger att de nya bestämmelserna har lett till en prisökning på 50% de senaste två månaderna.

Källa AP/ BOSTON GLOBE 11-12-24

Detta verk är licensierat under Creative Commons Erkännande-Icke-kommersiell-inga bearbetningar 2.5 Sverige licens. För kopia av denna licens besök <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/se/>. Det har publicerats i www.globalkarkivet.se